

El nacionalpopulisme i Trump

«Els demòcrates hauríem d'aprendre d'una vegada per totes a combatre el nacionalpopulisme es vesteixi com es vesteixi»

Donald Trump, en campanya. | Flickr Donald Trump

L'home és l'únic animal que topa dues vegades amb la mateixa pedra. Aviat farà cent anys de la pujada al poder a Europa del nacionalpopulisme o també pròpiament dit feixisme, nazisme o franquisme, en funció del país. L'auge d'aquestes dictadures sempre és conseqüència d'una crisi econòmica greu o d'una guerra amb conseqüències econòmiques greus per la població, o dit d'una altra manera més planera, quan hi ha malestar i una part important de la societat ho passa malament, és quan aquests fenòmens tenen el terreny adobat.

L'era Trump, la cara més visible del nacionalpopulisme del segle XXI, no comença amb ell, comença just vuit anys abans amb la crisi financera (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214480/estats-units-mes-dividits-mai-herencia-quatre-anys-trump>) del 2008 quan el sistema financer entra en col·lapse i molta gent perd les seves feines o cases. El president dels Estats Units en aquell moment era George Bush fill, un president que li quedaven només quatre mesos de mandat, però contra els seus propis principis i els del seu partit es va veure abocat a incrementar la despesa pública i rescatar els bancs americans perquè el sistema capitalista no acabés de trencar-se del tot. La greu crisi econòmica i social que va començar a finals del 2008 i que va liquidar molts llocs de feina als Estats Units (també a la resta del món occidental), juntament amb l'arribada del primer president negre a la Casa Blanca, van ser l'espurna que va encendre la metxa perquè els nacionalpopulistes tinguessin camp per córrer, que van poder difondre àmpliament els seus missatges amb l'aparició dels telèfons intel·ligents i les xarxes socials.

Dos anys després de l'arribada a la Casa Blanca de Barack Obama, en les eleccions de mig mandat on es renova el Congrés dels Estats Units, va sorgir una nova facció dins partit republicà anomenat el Tea Party. La cara més visible d'aquest moviment era la que havia estat candidata dos anys abans a la vicepresidència, l'exgovernadora d'Alaska Sarah Palin. Aquest corrent va entrar amb força al Congrés i va començar a radicalitzar el partit de l'elefant. Van utilitzar un discurs molt simple i molt poc elaborat, però que una part dels estatunidencs van començar a comprar: tot el que passa a Washington és dolent, els polítics de Washington són corruptes i traeixen els principis fundacionals de la república, etc. Aquest moviment tenia una característica comuna, tots eren de raça blanca. Un discurs similar al que els *brexítors* van utilitzar el 2016: tot allò dolent que ens passa és per culpa de Brussel·les i per culpa de la immigració. L'eslògan de campanya dels partidaris del Brexit va ser *take back control*, recuperem el control.

[noticiadiari]2/214480[/noticiadiari]

Donald Trump, que tota la seva vida ha estat un irreverent, tot i formar part de l'establishment, va saber detectar el malestar en una part de la societat americana i a través de les xarxes socials va saber fer arribar el seu missatge nacionalpopulista amb un simple eslògan *make america great again*. Tant l'eslògan de Trump com dels *brexítors* fan referències a un passat gloriós, segons ells. Evoquen a les emocions del passat per intentar-les projectar cap al futur. Un futur que com s'està veient, ni en el cas de les polítiques de Trump ni en les polítiques del Regne Unit, ha donat o està donant els resultats que els seus nacionalpopulistes havien promès.

Les conseqüències de la presidència Trump no desapareixeran amb la presa de possessió de Joe Biden com a nou president dels Estats Units, tancar les ferides de la seva presidència costarà dècades perquè la divisió que el president sortint ha causat en la societat nord-americana és molt profunda en aquests moments. Si a l'estat espanyol encara hi ha nostàlgics del franquisme i ja fa quaranta-cinc anys que el dictador va ser enterrat, i fins i tot m'atreveria a dir que en aquests moments torna a tenir una forta representació institucional, vol dir que els demòcrates hauríem d'aprendre d'una vegada per totes a combatre el nacionalpopulisme, es vesteixi com es vesteixi i tingui la forma que tingui. Els fets que es van viure el dia de Reis al Capitoli de Washington (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214064/estats-units-hora-zero-sobre-cendres-trump>) ens haurien de fer pensar a tots com defensem i millorem el nostre sistema democràtic perquè fenòmens com el nacionalpopulisme deixin d'estar a les institucions democràtiques o siguin irrelevants políticament.

[noticiadiari]2/211055[/noticiadiari]